

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«Центри сили у міжнародних відносинах»

підготовки

бакалавра

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «Центри сили у міжнародних відносинах» підготовки бакалавра.

Розробник: к. політ. н., доцент кафедри міжнародних відносин Кулик С.М.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Балак І. О.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин

протокол № 7 від 30 січня 2026 р.

Завідувач кафедри:

доц. Вознюк Є. В.

© Кулик С.М., 2026 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна очна форма навчання	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» СЗ «Міжнародні відносини» «Міжнародні відносини» бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 4-й
		Семестр 7-ий
ІНДЗ: €		Лекції 10 год.
		Семінарські 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
Форма контролю: залік		
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

ППІ Кулик Сергій Михайлович

Науковий ступінь: кандидат політичних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри міжнародних відносин

Контактна інформація Kulyk.Serhij@vnu.edu.ua, (096) 4860362

Дні занять: заняття проводять у відповідності до розкладу занять, що розміщений на сайті: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента «Центри сили у міжнародних відносинах» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти магістерського рівня.

Освітній компонент «Центри сили у міжнародних відносинах» має проблемно-теоретичний характер та передбачає ознайомлення здобувачів освіти із етапами встановлення держав світу як центрів сили; із особливостями їхнього економічного розвитку, сучасного стану економіки, військової могутності та зовнішньої політики.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета курсу: отримання знань про держави і міжнародні організації – центри сили у сучасних міжнародних відносинах.

Завдання курсу: розуміти особливості співпраці, конкуренції між організаціями, державами – центрами сили на регіональному та глобальному рівнях; аналізувати торговельні, дипломатичні війни між ними; простежувати як зміна керівництва цих держав впливає на міжнародні відносини і світову політику; прогнозувати подальший розвиток держав – центрів сили.

3. Soft skills

У результаті вивчення освітнього компонента «Центри сили у міжнародних відносинах» у здобувачів вищої освіти формуються такі ключові soft skills:

– комунікативні навички – здатність аргументовано висловлювати власну позицію щодо міжнародної політики держав – центрів сили;

– когнітивні навички – розуміти механізми прийняття рішень та їхню зумовленість від партійної конкуренції, президентських і парламентських виборів, індивідуального стилю керівництва у конкретній державі світу;

– критичне та аналітичне мислення – уміти аналізувати міжнародні процеси, простежувати їх причинно-наслідкові зв'язки на рівні окремих держав і регіонів; вміння аналізувати міжнародні угоди і договори, укладені між провідними державами світу;

– командна робота та лідерство – ефективна взаємодія в малих групах.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Сем.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1.						
Держави – центри сили у міжнародних відносинах						
Тема 1. Суть поняття «центри сили»	10	2		8		ДС, РМГ, 3+3
Тема 2. Міжнародні організації як центри сили у сучасних міжнародних відносинах	13		2	10	1	ДС, РМГ, 4+4
Тема 3. Мілітаризація економіки та асиметричні методи РФ як центру сили	13		2	10	1	ДС, РМГ, 4+4
Тема 4. Трансформація КНР у світовий центр сили	15	2	2	10	1	ДС, РМГ, 4+4
Тема 5. Друга президентська каденція Д.Трампа як перегляд засад міжнародного співробітництва і ролі США в світі	15		2	12	1	ДС, РМГ, 6+6
Разом за змістовим модулем 1	66	4	8	50	4	42
Змістовий модуль 2.						
Держави – нові центри сили у міжнародних відносинах						
Тема 6. Глобальне лідерство Японської Держави	15	2	2	10	1	ДС, РМГ, 5+5
Тема 7. Бразилія – регіональний лідер сучасності	16		2	12	1	ДС, РМГ, 5+5
Тема 8. Південно-Африканська Республіка – адвокат Глобального Півдня	19	2	2	14	2	ДС, РМГ, 5+5
Тема 9. Позичування Індії як світового центру сили	17		4	12	1	ДС, РМГ, 5+5
Тема 10. КНДР як альтернативний центр сили у сучасних міжнародних відносинах	17	2	2	12	1	ДС, РМГ, 4+4
Разом за змістовим модулем 2	84	6	12	60	6	48
ІНДЗ						10
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, що не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті дуже стисло, їх

поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання домашніх завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу, опрацювання літератури для підготовки до семінарських занять і написання ІНДЗ.

Елементи самостійної роботи студента	К-сть годин
Опрацювання теоретичного матеріалу	30
Аналітичні завдання	25
Практичні завдання	20
Творчі завдання	20
Підготовка ІНДЗ	15
Загальна кількість годин	110

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Політика викладача щодо здобувачів освіти ґрунтується на принципах об'єктивності, прозорості, систематичності оцінювання та дотримання академічної доброчесності. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється відповідно до силабуса ВОК та передбачає врахування всіх видів навчальної діяльності здобувача освіти протягом семестру.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Активна участь у лекційних і семінарських заняттях, виконання завдань, участь в дискусіях та демонстрація підготовленості до занять позитивно впливають на підсумкову оцінку.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь у наукових заходах, волонтерська діяльність тощо) навчання може відбуватись у цей період в онлайн-формі або за індивідуальним навчальним планом за погодженням із викладачем. Поважні причини мають бути підтверджені відповідними документами.

Політика щодо академічної доброчесності.

Нульова терпимість до списування. Плагіат та списування під час виконання письмових завдань та ІНДЗ (зокрема, із використанням мобільних девайсів) є грубим порушенням принципу академічної доброчесності і є неприпустимими в процесі вивчення ВОК.

Політика щодо дедлайнів та перекладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання тем семінарських занять відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Складання і перекладання заліку з ОК регламентує Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (від 26.06.2025 р.) <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, забезпечується відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://ed.vnu.edu.ua/wp->

content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали.

1) Якщо здобувач освіти як окремих учасник, або у складі команди, брав участь у дебатах, турнірах, ток-шоу, що офіційно проходили на факультеті, або за участю факультету міжнародних відносин, і безпосередньо стосуються тем, що є у силабусі, тоді викладач зараховує додаткові (бонусні) 5 балів.

2) Якщо здобувач освіти має опубліковані тези у щорічній кафедральній конференції «Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень», і безпосередньо стосуються тем, що є у силабусі, тоді викладач зараховує додаткові (бонусні) 5 балів.

V. Підсумковий контроль

Форма контролю – залік. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, що визначені у силабусі ВОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, що було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, що їх здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюють. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доскладати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Загальна сума балів за курс становить 100. Це сума балів за семінарські заняття (90 балів), ІНДЗ (10 балів).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
0 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та ресурси

1. Гузь Д. Південна Африка: від расистського режиму до лідера континенту. Аналітичний центр ADASTRA. <https://adastra.org.ua/blog/pivdenna-afrika-vid-rasistskogo-rezhimu-do-lidera-kontinentu> (06.01.2022).

2. Кулик С., Борисюк О. Хокейна дипломатія Володимира Путіна. Зовнішнє інформаційне маніпулювання та втручання в умовах сучасних конфліктів: матеріали інтернет-конференції / за заг. ред. проф. Н. Карпчук. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2025. 215 с. С. 81-88. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/29616/1/conf81_88.pdf.

3. Кулик С., Горбань К. Зустріч Президента РФ В.Путіна і лідера КНДР Кім Чен Ина у контексті російсько-української війни. Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень: Матеріали III Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конференції (м.

Луцьк, 15 листопада 2023 р.) / укл.: С.Кулик; О.Борисюк. Луцьк, ВНУ імені Лесі Українки, 2024. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій. С. 133–137.

4. Масалов М., Кулик С. Створення і використання рф приватних військових кампаній у Сирії Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень: Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Луцьк, 11 листопада 2025 р.) / укладачі: С.Кулик, О.Борисюк. Луцьк, ВНУ імені Лесі Українки, 2025. PDF-формат; мережеве видання. 309 с. С. 131–133. <https://surl.li/belunv>.

5. Перспективи Індії стати глобальним гравцем у світі. URL: <https://bintel.org.ua/analytics/geopolitics/perspektivi-indiyi-stati-globalnim-gravcem-u-sviti/> (23.12.2024).

6. Повільна і неухильна загибель Південної Африки. <https://pravo.org.ua/blogs/strong-povilna-i-neuhylna-zagybel-pivdennoyi-afryky-strong/> (14.11.2023).

7. Позиція Південно-Африканської Республіки як приклад ставлення нейтральних країн Глобального Півдня до російсько-української війни. НІСД. <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyn/pozytsiya-pivdenno-afrykanskoji-respubliki-yak-pryklad> (23.02.2023).

8. Поліщук А. Лідерство Японії в G-7: можливості, пріоритети, дилеми. Аналітичне дослідження. Рада зовнішньої політики «Українська призма», 2023. https://prismua.org/wp-content/uploads/2023/09/Japan_in_G7_ukr.pdf.

9. Польнікова В. Індія: нова фабрика світу? Як п'ята економіка планети кидає виклик Китаю. URL: <https://fact-news.com.ua/indiya-nova-fabrika-svitu-yak-p-yata-ekonomika-planeti-kidae-viklik-kitayu/> (31.08.2024).

10. Шведка А., Кулик С. Зміна кандидата в президенти США під час передвиборчої кампанії 2024 року від Демократичної партії. Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Луцьк, 1 листопада 2024 р.) / укладачі: С.Кулик, О.Борисюк. Луцьк, ВНУ імені Лесі Українки, 2024. PDF-формат; мережеве видання. С. 152–154. <https://surl.li/rjhguj>.

11. Шевченко Н., Косенко А., Фечко І. Бразилія: основні тренди внутрішньої та зовнішньої політики. Перші висновки та простежити основні тренди у внутрішній та зовнішній політиці уряду Лули да Сілви за перші півроку президенства. https://prismua.org/brzil_trends/ (26.07.2023).

12. Янюк І. Бразильські козири: як новий світовий лідер вклиниться у протистояння США та Китаю. <https://focus.ua/uk/world/575908-brazilski-koziri-yak-noviy-svitoviy-lider-vklinitsya-u-protistoyannya-ssha-ta-kitayu> (30.06.2023).

13. America the Merchant Power, The National Security Strategy 2025. <https://www.greaterpacificcapital.com/thought-leadership/america-the-merchant-power-the-national-security-strategy-2025>

14. Militarization of Physical Culture and Sport in the Democratic People's Republic of Korea. Annales Academiae. Studia de Securitate (Kraków), 2021, № 11(2), s. 25–39. <https://rep.up.krakow.pl/xmlui/handle/11716/10924>. (https://studiadesecuritate.up.krakow.pl/wp-content/uploads/sites/43/2021/12/2_Kulyk.pdf?fbclid=IwAR1UWC05iOgn-EksDy_YNHX1jMKvJVyKB2UmLs2l0KqCha9drQ3vDVG6YGE).

15. Zhdaniuk N., Zavadzka M., Taradiuk R., Semeniuk V., Korolchuk O. The Socio-Cultural Footprint of «Stadium Diplomacy»: China's Infrastructure Projects and National Identity in Belarus. European Journal of Social Science Education and Research, July – September 2025, Vol. 12, Issue 3. P. 56–64. https://revistia.com/files/articles/ejser_v12_i3_25/Kulyk.pdf.

Матеріали аналітичних центрів України:

16. Ad Astra. Аналітичне агентство. <https://adastra.org.ua/>.

17. Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД). <https://www.icps.com.ua/>.

18. Національний інститут стратегічних досліджень (НІСД). <https://niss.gov.ua/publikacii/analitichni-dopovidy>.

19. Рада зовнішньої політики «Українська призма». prismua.org.

20. Український інститут майбутнього. <https://uifuture.org/>.
21. Центр «Нова Європа». <https://neweurope.org.ua/>.
22. Центр глобалістики «Стратегія XXI». <https://geostrategy.org.ua/>.
23. Центр досліджень армії, конверсії та роззброєння (ЦДАКР).
24. Центр Разумкова. <https://razumkov.org.ua/>.